

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

ספרים

רוחו בקרבנו

מאת כ"ק האדמו"ר מטאלנא
בהוצאת היכל מנחם ב"ב

הספר מכנס את נאומיו של האדמו"ר, שנשא בערבי עיון במשנתו של הרבי מליובאוויטש, שנערכו על-ידי 'היכל מנחם' בעשור האחרון. יש בו עשרה נאומים המצטיינים במקוריות ובכושר ניתוח מיוחד במינו. 206 עמ'. טל' 03-5795729.

נשים בתנ"ך

מאת הרב יהודה אדרי
בהוצאת דני ספרים

הספר מציג את דמויותיהן של נשים, כפי שהן מתוארות בתנ"ך ובאספקלריית חז"ל. מתברר עד כמה שמור ביהדות מקום מכובד ביותר לאישה היהודייה. 369 עמ'. טל' 01-700-704120.

שו"ת דבר חברון

מאת הרב דוב ליאור

בהוצאת המכון לרבי יישובים

הרב ליאור, רבה של קריית-ארבע, מגיש בספר הזה מאות תשובות לשאלות הלכתיות שנשאל במרוצת השנים. בספר כונסו התשובות לשאלות בחלק 'אורח-חיים' של השולחן-ערוך. 337 עמ'. טל' 02-9964722.

אנכי אנכי הוא מנחמכם

מאת הרב זלמן כהן

בהוצאת המחבר

המחבר מגולל בספר את סיפור חייו בימי השואה. זו מהדורה שנייה ומורחבת של הספר, ששוּפך אור על גבורת הנפש בימי האופל. 195 עמ'. טל' 03-5789374.

זמני השבוע

ניו־יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
4:12	4:43	5:15	4:28
5:16	5:48	6:11	5:27

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

להדליק אור כל השנה

אם כל אחד מאיתנו יהיה נר קטן, שיפיץ בסביבתו את האמונה, השמחה והאופטימיות, נבין פתאום כי מצבנו טוב לאין-שיעור מכפי שנדמה

פריחה אדירה של תורה וחינוך יהודי. אין פינה בארץ שאין בה בית-כנסת ובית-מדרש, שיעורי תורה ומפעלי חסד וצדקה.

אכן, יש קשיים. יש עוד הרבה ילדים יהודים שאינם זוכים לחינוך יהודי. יש תופעות מכאיבות ומצערות. יש מגמות הרסניות, שמנסות לפגוע באחיזתו של העם היהודי בארצו ובנחלתו. יש לחצים מצד אומות-העולם, יש איומים ביטחוניים, יש הקפאת בנייה. אך האומנם עלינו להתהלך מודאגים ומדוכדכים ולהתעלם מכל הטוב, או שעלינו להיות שמחים ומאושרים, ומתוך תחושה זו לטפל בדברים הדרושים תיקון?

הוא אשר אמרנו: חסר אור. הטוב מונח לפנינו, אבל עינינו עצומות. אנו מנפחים כל בעינות לממדי אסון. כל מעידה קלה תופחת ל'מחדל'.

כל אחד הוא נר קטן

נרות החנוכה הם קרן האור שמאיר גם את חיינו. אנו מביטים בנרות הקטנים ורואים כי מעט אור בכוחו להאיר ולחמם ולשמח את הלב. צריך להפסיק להתקוטט עם החושך, לחדול מהעיסוק המתמיד בכל הדברים השליליים, ותחת זאת להאיר אור, לעסוק בחיוב, להבליט את הטוב והיפה.

הכול עניין של זווית-ראייה. אפשר להסתכל בצדדים השליליים (ותמיד יש מגרעות וחוסר-שלמות) ואפשר למקד את המבט בצדדים החיוביים – וכאלה יש בשפע. עלינו לאמץ את הגישה שתורת החסידות מציבה כבסיס: לראות את הטוב שבכל אחד ואחד, להאמין בהשגחה העליונה המנחה אותנו, לשמוח על כל רגע של נחת ועל הטוב שניתנו לנו מיד ה'.

אם כל אחד מאיתנו יהיה נר קטן, שיפיץ בסביבתו את האמונה, השמחה והאופטימיות, נבין פתאום כי מצבנו טוב לאין-שיעור מכפי שנדמה. עלינו להתמסר בחדווה לאתגרים הגדולים שהימים הללו מזמנים לנו, ולחוש שמחה על שזכינו להיות בתקופה זו, שבה אמורה להתחולל הגאולה האמיתית והשלמה בקרוב ממש.

ערב השבת הזאת נדליק את הנר השמיני של חנוכה וכל שמונת הנרות יאירו במלוא יופיים. זה שיאו של החג הזה, שכולנו אוהבים כל-כך. הרגשה נעימה היא לצאת בימים האלה אל הרחוב. הכול מדליקים נרות, הרחובות מוארים בשלהבות הקטנות, ואנו חשים שאור קטן ניצת גם בליבנו-שלנו. אווירה נעימה וחמימה ממלאה את לב העם. מה יש בו בחנוכה, שגורם לכולנו לאהוב אותה?

חנוכה מסמל את מה שחסר לנו יותר מכול – אור, מעט אור. העולם בימינו מבובל וזרוע מבוכות ותהיות. חיינו בארץ מלואים ויכוחים קשים, שרק מגבירים את תחושת הבלבול. הציבור כבר אינו יודע מה טוב ומה רע, מה מועיל ומה מזיק, מהי נסיגה ומהי התקדמות. יש תחושה כבדה של דשדוש בחושך.

ופתאום מגיע חנוכה ומדליק לנו את האור. מתקיים בנו הפסוק: "העם ההולכים בחושך ראו אור גדול". נרות החנוכה מצייתים את הניצוץ היהודי בנפשנו. כשאנו מביטים בשלהבות המרצדות אנו חשים את האור האמיתי שלאורו עם-ישראל צועד זה אלפי שנים, והאור הזה מאיר את נפשנו.

למצוא את המתג

יש הסבורים כי הדרך לתיקון החברה היא בשינוי סדרי עולם, בהפיכת עולמות, ביצירת תמורות מקיפות. ולא היא. צריך רק להדליק נר קטן, להדליק את הניצוץ. פתאום יתברר כמה החושך אינו אלא אשליה ועד כמה עלינו להכיר תודה על כל הטוב שיש לנו.

משולים אנו לאדם רעב וצמא, שנכנס לחדר חשוך. הוא מצטנף בפינה ובוכה על מר גורלו. לוי ידע למצוא את המתג ולהעלות אור בחדר, היה רואה לפניו שולחן ערוך במיטב המאכלים והמשקאות; אבל במקום לחפש את האור הוא מעדיף לבכות.

אנו חיים באחת התקופות המרתקות בהיסטוריה. ארץ-ישראל, שעמדה אלפיים שנה בשיממונה, נבנית והולכת לנגד עינינו. עוד ועוד יהודים מתקבצים לכאן מקצוות תבל. יש כאן

חיבה שלמעלה מנס

מהטבע, הנהגה של נס. אך כשיהודי מתעלה לדרגה עליונה עוד יותר, ועבודתו את בוראו היא במסירות-נפש – הקב"ה משלם לו מידה כנגד מידה, ומתנהג עמו בהנהגה שלמעלה גם מנס.

זכות מסירות-הנפש

בזה ייחודו של נס חנוכה. היהודים באותו זמן מסרו את נפשם לגמרי. הם לא הסתפקו בעצם קיום התורה והמצוות, ואף לא בהידורי מצווה, אלא פעלו מתוך מסירות-נפש מוחלטת. לכן זכו שהקב"ה יתנהג איתם בהנהגה העליונה ביותר, ויחולל להם את נס פך השמן, שכולו בא לבטא את 'חיבתן של ישראל'.

לכן אנו מדליקים את נרות החנוכה בבחינת 'מהדרין מן המהדרין', ודרך זו מקיפה את כל חלקי עם-ישראל, כי זו מהותו של חנוכה, שבו התעלו היהודים למעלה מכל שיקול וחשבון ומסרו את נפשם לגמרי. זה אפוא כל עניינו של חנוכה, 'מהדרין מן המהדרין', מסירות-נפש והתבטלות מוחלטת לקב"ה.

(לקוטי שיחות כרך א, עמ' 92)

שלמעלה גם מנס – גילוי מיוחד של אהבת ה'.

בחנוכה אירעו ניסים גדולים – "מסרת גיבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים". כאשר החלשים מנצחים את הגיבורים והמעטים גוברים על הרבים – אלה ניסים שלמעלה מדרך הטבע. אבל היה גם נס שמבטא אהבה גדולה יותר – נס פך השמן. זה נס על-טבעי לגמרי, שכל-כולו בא 'להראות חיבתן של ישראל'.

מידה כנגד מידה

את הברכה האלוקית בהנהגה הטבעית משיגים על-ידי עצם קיום התורה והמצוות. הקב"ה מבטיח: "אם בחוקתיי תלכו... ונתתי גשמיכם בעיתם וגו'". כשיהודים עוסקים בקיום התורה ומצוותיה, הקב"ה מעניק להם שפע ברכה באמצעות מערכות הטבע.

למעלה מזה הוא קיום התורה והמצוות בהידור. כאשר יהודי אינו מסתפק בקיום הבסיסי של המצוות, אלא מקיים אותן בהידור – הקב"ה מתנהג עמו מידה כנגד מידה, בהנהגה שלמעלה

מצוות נר חנוכה יש דבר שאין כמותו בכל המצוות: בכל מצווה יש הקיום הבסיסי של המצווה, ויש הידור מצווה, אך אין 'הידור מן ההידור'. לעומת זה, בנר חנוכה יש הקיום הבסיסי של המצווה – להדליק נר בכל יום; יש הידור מצווה – שכל אחד ואחד מבני הבית ידליק נר בכל יום; ויש 'מהדרין מן המהדרין' – שבכל יום ויום מוסיפים במספר הנרות, 'מוסיף והולך'.

עוד דבר שנרות החנוכה מתאפיינים בו: במצוות האחרות רוב העם מקיים את המצווה הבסיסית, ורק מעטים מקיימים את המצווה בהידור. לעומת זה, בנר חנוכה מנהג כל ישראל להדליק את החנוכיה בסדר של 'מהדרין מן המהדרין'. מדוע בחנוכה דווקא נהוג לקיים כך את המצווה?

שלוש הנהגות

בהנהגה האלוקית בעולם יש שלושה סוגי הנהגה: **הנהגה טבעית**, שבה הקב"ה מנהל את הדברים בדרכי הטבע. **הנהגה ניסית**, שבה הקב"ה משדר את חוקי הטבע ומחולל דבר על-טבעי. **הנהגה**

מן המעיין זאת חנוכה | מאת הרב אליעזר ברוך

המורה על שמאל דוחה, כי מעט אור דוחה הרבה מן החושך.

(שם משמאל)

אמרת השבוע

סביבון פעיל

האדמו"ר רבי אליעזר הגר מוויז'ניץ, בעל 'דמשק אליעזר', היה מעורר תמיד על הצורך לפעול להפצת אור התורה ולא לשקוט על השמרים. פעם אחת, בימי החנוכה, אמר:

"מנהג ישראל לשחק בימי החנוכה בסביבון קטן שעליו כתובות האותיות: נר-ה-ש - נס גדול היה שם. ולכאורה נשאלת השאלה: אם המטרה היא לפרסם את נס חנוכה, מדוע לעשות זאת על-גבי סביבון קטן ולא באמצעות שלטים מאירי-עיניים? אלא שעדיף סביבון קטן, אבל פעיל ומתנועע, משלטי-ענק התלויים בחוסר תנועה".

דמי חנוכה

פרשת מקץ נקראת על-פי רוב בימי חנוכה, ואפשר למצוא בה רמז למנהג נתינת 'דמי חנוכה': בפרשה מדובר הרבה על נתינת מעות – הכסף בעד השבר, הכסף שהחזיר יוסף לשבטים, ה'כסף משנה' שלקחו עמם השבטים ליוסף, וה'משאות' שנתן יוסף לאחיו.

(לקוטי לוי יצחק)

המועד האחרון

ימי חנוכה הם המשך לימים הנוראים, ומי שלא שב בעשרת ימי תשובה, תשובתו מתקבלת עד יום שמיני של חנוכה, 'זאת חנוכה'. רמז לכך אפשר למצוא בכתוב (ישעיה כג,ט): "בזאת יכופר עוון יעקב" – ביום האחרון של חנוכה, שבו קוראים "זאת חנוכת המזבח", יכופר העוון.

(צמח דוד)

גאולה שלמה

בחנוכה אומרים הלל שלם ובפורים אין אומרים הלל, לפי שבפורים לא הייתה גאולה שלמה, כי עדיין היהודים הוסיפו להיות עבדי אחשוורוש, אבל בחנוכה השתחררו היהודים מהיוונים שחרור שלם. לכן אומרים בחנוכה הלל שלם.

(חידושי הרי"ם)

לפרסם בחוץ

"והדליקו נרות בחצרות קדשיך" (מן התפילה). מה עניין נרות המנורה בחצר המקדש? אלא שעניינו של נר חנוכה לפרסם את גדולת הנס לעולם החיצוני, ולכן מניחים אותו "על פתח ביתו מבחוץ". הנרות שהדליקו אז בבית-המקדש נועדו להאיר החוצה, לחצר.

(רבי אברהם מסוכצ'וב)

נרות שמחה

לשון התפילה "והדליקו נרות בחצרות קודשך" אינו מכוון לנרות המנורה, שהודלקה בתוך ההיכל ולא בחצר, אלא לנרות שהדליקו החשמונאים כדי להודות ולהלל על הנס הגדול. את הנרות הללו הדליקו בחוץ, לביטוי השמחה הגדולה, בדוגמת מנורות הזהב שהודלקו בעזרת הנשים בשמחת בית השואבה.

(הרבי מליובאוויטש)

ימין ושמאל

"נר חנוכה משמאל ומזוזה מימין" (שבת כב). חז"ל אמרו (סוטה מז) "לעולם תהא שמאל דוחה וימין מקרבת". לכן מזוזה, שכתובות בה פרשיות 'קריאת שמע', המדברות על אהבת ה' יתברך, היא בימין המקרבת, ואילו נר חנוכה הוא משמאל,

כוחה של לביבה

זה קרה בימים הסמוכים לחנוכה בשנת תשס"ג. הרב בנימין שיימן, שליח חב"ד בעיר דס-פליינס בדרום מדינת אילינוי שבארה"ב, יצא לביקור בגרתי בכלא בעל סיווג ביטחוני מרבי, בעיר צ'סטר.

בית-הסוהר הזה הוא אחד מכמה בתי-סוהר במדינת אילינוי, שבהם הרב שיימן נוהג לבקר בקביעות. לקראת כל חג הוא דואג להביא לאסירים היהודים ציוד וחומרי הסברה הקשורים בחג. האסירים מצפים לו בכליון עיניים.

"הגעתי למקום עמוס בעלונים ובחבורות על חנוכה", מספר הרב שיימן. "כתמיד, ניגשתי תחילה אל הצ'פליין (קצין הדת) של הכלא, וביקשתי את אישורו לחומר שבכוונתי לחלק.

"הצ'פליין הזה, מייק גרין שמו, בן 43, היה כומר פרוטסטנטי אדוק. עם זה, רחש יחס חם וידידותי לאסירים היהודים. במאמר בעיתון כתב פעם אחת, בהסתמך על הפסוק 'ואברכה מברכין' שנאמר לאברהם, כי 'בורכו כל המברכים את צאצאיו של אברהם אבינו. הוא אף שמר זוג תפילין במשרדו למקרה שאסיר יהודי יהיה זקוק לתפילין ויבקש להניחן.

"הצגתי לפניו את החומרים, ובהם עלון לחנוכה. בעלון הובאו סיפור נס החנוכה, הלכות החג, מנהגיו וסמליו, וכמובן הדרכה מעשית להדלקת הנרות בשמונת ימי החנוכה. בעמוד האחורי של העלון הוגש מרשם להכנת לביבות. פורטו שם מסורות של עדות ישראל לדרכי הכנת הלביבות - לביבות מתוקות או לביבות גבינה, לביבות מלוחות או עם ריבה וכדומה.

"הכומר עיין בעלון וסקר את כל עמודיו. כשהגיע למתכון, בחן היטב את המרשם. לא הופתעתי, כי על-פי מבנה גופו נראה היה שהוא מבין באוכל... כשסיים, השמיע לפתע קריאת התפעלות: 'בדיוק לביבות כאלו הייתה סבתי מכינה'.

"המשפט הזה דרך את חושיי. שאלתי מיד: 'סבתך לא הייתה אף היא פרוטסטנטית אדוקה?!'.

"הכומר השיב בפשטות כי סבתו הייתה יהודייה, אך היא ובעלה (הלא-יהודי) שמרו את זהותה היהודית בסוד. הם נפטרו בעודו ילד קטן, והוא זוכר ביקורים משותפים איתם בבית-עלמין יהודי, ואת טעם לביבות תפוחי-האדמה

שהייתה הסבתא מכינה בחנוכה.

הכומר חיך והוסיף: 'תמיד ידעתי שאני 'רבע' יהודי, שכן חוץ מהסבתא, סבי והורי אבי הם אירים'.

"דברי הכומר הלמו בי. בעוד הוא מדבר קלטתי שבעצם הצ'פליין שלפניי הוא

יהודי! בררתי את מילותיי בזהירות והתחלתי להסביר לו שהואיל ואימו היא בתה של הסבתא היהודייה, הרי שהוא יהודי 'מלא' ולא 'רבע יהודי' בלבד, כי על-פי ההלכה, האם היא הקובעת את מעמדו של היהודי.

"עכשיו היה תורו של הכומר להישאר

לומדים גאולה | מאת מנחם כרוד

למה שמונה

פ שיח-צדקנו הוא אחד מ"שמונה נסיכי אדם", שעליהם נאמר (מיכה ה,ד): "הוקימונו עליו שבעה רועים ושמונה נסיכי אדם". הגמרא (סוכה נב,ב) מפרטת את שבעת הרועים ושמונת ה'נסיכים', והמשיח הוא אחד מהם. מוסבר בתורת החסידות כי שמונת ה'נסיכים' משכינים בעולם הזה את האור האלוקי שלמעלה מהטבע.

העובדה שהמשיח קשור במספר שמונה אינה מקרית. המספר שמונה בכלל קשור בגאולה השלמה. על הכינוי של ימות המשיח כתוב בגמרא, שהוא יהיה של שמונה נימין (לעומת כינוי המקדש שהיה של שבע נימין). המספר שמונה מרומז גם בפסוק "אז ישיר משה", שעל-פי דברי חז"ל מוסב לזמן הגאולה - המילה 'אז' בגימטרייה שמונה.

המערכת הטבעית

תורת החסידות מביאה את דברי הרשב"א, שהמספר שבע מייצג את המעגל השלם של המערכת הטבעית בעולם, ואילו שמונה מסמל את המימד העל-טבעי, שמעל לעולם, ושאינו על-פני-כך מתגלה ובה לידי ביטוי בעולם.

העולם נברא בשבעה ימים (על-ידי שבע המידות העליונות), ומכאן ששבע הוא בבחינת ה'קוד' של תבנית העולם. אין פירוש הדבר שהשבע מבטא את החומר בלבד. הוא כולל גם את היום השביעי, יום השבת, שהוא קודש לה'. אלא שבשבע נכללת הקדושה האלוקית המלוּבשת בתוך הטבע. המערכת השלמה של המציאות הגשמית עם הכוח האלוקי המלוּבש בה - מסומלת במספר שבע.

הדבר מתבטא גם בהמחשה גשמית: החומר עצמו מורכב משישה צדדים - מזרח, מערב, צפון, דרום, מעלה וטטה - כשם שימות החול אף הם שישה. השביעי הוא הבורא המתלבש בתוך ששת הצדדים של החומר, כיום השבת הסוגר את מעגל ימי החול. לכן נאמר: "כל השביעיין חביבין", כי השביעי מסמל את הקדושה שבתוך העולם. כשם שהיום השביעי הוא שבת, כך החודש השביעי משופע בחגים, וכך השנה השביעית היא שמיטה וכו'. זהו השבע - מערכת שלמה של הטבע עם הקדושה האלוקית המלוּבשת בה.

פריצה על-טבעית

שמונה מבטא את העל-טבעי, את הקדושה האלוקית שאינה מלוּבשת בתוך העולם. אין פירוש הדבר שהיא מנותקת מהעולם (שהרי עצם הכינוי 'שמיני' מבטא קשר עם השבעה שקודמים לו), אלא הכוונה, שהיא אינה חלק מהמערכת הטבעית. ה'שמיני' מתגלה בעולם כנס, כתופעה על-טבעית, כדבר שבא מחוץ למסגרת הרגילה. דבר זה מרומז גם במילה "אז (ישיר)", המורכבת מא' וז' - הא' מסמלת את הקב"ה, הרוכב על הטבע המסומל במספר שבע (ז).

דבר זה בא לידי ביטוי, למשל, בימי החנוכה. את נרות החנוכה אנו מדליקים על נס הקשור במנורת המקדש, אך במנורת המקדש הודלקו רק שבעה נרות ואילו אנו מדליקים שמונה. שכן מנורת המקדש מבטאת את אור השכינה המתלבשת בתוך העולם ומאירה אותו, ולכן היא בת שבעה נרות; ואולם ימי החנוכה קשורים בנס על-טבעי, של "מסרת גיבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים", ולכן אנו מציינים את הנס בהדלקת שמונה נרות, שמסמלים את העל-טבעי.

הקשר בין ימי החנוכה לימות המשיח אינו מסתכם בהיותם שניהם מסומלים במספר שמונה. שניהם גם באים מתוך התגברות על הפרעות קשיים. ימי החנוכה נוצרו דווקא בעקבות גזרות היוונים והמלחמה הבלתי-מתפשרת כנגדם, וכך גם הגאולה העתידה תבוא בזכות מסירות-הנפש של עם-ישראל בזמן הגלות. כדי להתרומם למעלה ממגבלות הטבע (שבע) ולהגיע אל העל-טבעי (שמונה), נדרשים מאמץ מיוחד והתמודדות נגד הפרעות העולם. לכן כתוב שימי החנוכה לא יתבטלו גם בבוא הגאולה, כי הם קשורים במהותם לעניין הגאולה.

המום. תחילה התקשה לקבל את התגלית החדשה, אך אט-אט התאושש והדברים חדרו להכרתו.

"בר-במקום הצעתי לו להניח תפילין. הוא נענה בחפץ לב. כרכתי את רצועות התפילין על זרועו וראשו ואמרתי איתו 'שמע ישראל'. הוא היה נרגש ועם זה הייתה לו הרגשה מוזרה בגלל הניגוד הבולט והצורם בין הנחת התפילין ובין כל מה שהוא מייצג".

הרב שיימן חזר לביתו נסער מהגילוי. הוא לא הסתפק בעדותו של הכומר, אלא רצה לוודא את הדברים. הכומר סיפר לו על דודה זקנה שלו, המתגוררת בעיר פאוריה באילינוי. באמצעות שליח חב"ד בעיר, הרב אלי לנגוס, יצר קשר עם האישה הזקנה והוא והכומר נסעו אליה.

הדודה אישרה מיד את סיפורו של הכומר. היא העידה כי היא זוכרת היטב את ברית-המילה של מייק, כאשר נקרא שמו בישראל 'מרדכי חיים'!

הדודה הזהירה את מייק לבל יקומם עליו את אביו כאשר פתאום יציג את עצמו כיהודי, כי האב בוודאי יזעם. מייק הסביר לה כי הוא מבוגר דיו והוא יודע כיצד להתנהל עם אביו.

"מייק החל אט-אט להתקרב ליהדות", ממשיך הרב שיימן בסיפורו המדהים. "הוא אכן נזהר שלא לחשוף מוקדם מדי לפני הוריו את התהליך העובר עליו. עבר זמן עד שהעז להעלות את העניין באוזני אימו היהודייה.

"הוא התחיל לקיים מצוות בסיסיות, והתקדם צעד אחר צעד. התגובות במשפחתו היו מעורבות, וכמובן לא-פשוטות. גם הכמרים, עמיתיו לשעבר, וכמיר-כן אסירים שהכירו אותו והאמינו בו, לא הקלו עליו את התפנית.

"האתגר שעמד לפניו היה קשה ומורכב: היה עליו ללמוד את היהדות שלא הכיר, וגם לרשור מתודעתו מושגים אחרים, להבדיל.

"מעניינת מאוד הייתה תגובתה של אשתו. כשהיא שמעה שבעצם בעלה יהודי, העירה, כי עתה היא מבונה סוף-סוף מדוע תרם תמיד לארגון 'בני ברית' ול'קרן הקיימת לישראל'.

"מייק גרין לא הסתפק בשיבתו אל היהדות, אלא פנה אל השר הממונה על בתי-הסוהר בבקשה לאפשר לו להמשיך בתפקידו כצ'פליין, אך הפעם כראבי יהודי ולא ככומר פרוטסטנטי. האישור המיוחל ניתן לבסוף, ובתעודה החדשה הוצמד לשמו התואר: 'ראביי יהודי'.

"וכל זה בזכות מתכון לביבות בעלון החנוכה...". מסיים הרב שיימן את הסיפור הלא-אייאמן.

"מלכות יוון נמשלה לומר, שתכונתו היא עזות. החשמונאים נטלו את התכונה הזאת והעזו לצאת נגד צבא גדול וחזק פי כמה וכמה מהם, וכשנטלו מהם את העזות - כשל כוחם" (שם משמואל)

פתגם חסידי

אוצרות הספרייה נחשפים

הרב לון על רקע אחד מארונות התערוכה

בתערוכה המוצגת עכשיו נחשפות שכיות חמדה של הספרייה. למשל, מקלו של רבי לוי יצחק מברדיצ'ב, עטרת הטלית של האדמו"ר מצ'רקס ועוד. מרגש לראות את ספר הזוהר שהיה ברשות רבי לוי יצחק שניאורסון, אביו של הרבי מליובאוויטש, בהיותו בגלות. בהעדר נייר, כתב את חידושיו בשולי הדפים, וגם הדיו הייתה דיו מאולתרת, מעשה ידה של הרבנית. לכן הדיו אינה אחידה בצבעה.

עתיקות בתוך כריכות

כמה מהאוצרות הנדירים נחשפו באקראי, כאשר אנשי הספרייה פירקו כריכות ישנות של ספרים שנשלחו לספרייה. "בימים ההם לא היה קרטון, והיו עושים את הכריכות על ידי הדבקת דפי נייר ישנים זה לזה. חשדנו שיש בכריכות דפים עתיקים, וכך מצאנו למשל כתבי יד של התלמוד מלפני שש מאות שנה", מספר הרב לון.

כך נתגלה גם כתבי יד עתיק של הספר 'ארחות חיים': "פעם אחת הגיע לספרייה כרך של כתבי יד תימני ישן של הפטרות. כשהבחנתי שהכריכה רכה ועבה, השריתי אותה במים, פירקתי אותה בזירות ומצאתי בה עשרים דפים של כתבי יד רבני ספרדי של ספר הלכה מאחד הראשונים. לאחר בדיקה התברר שהוא חלק מהספר 'ארחות חיים', לרבנו אהרון הכהן מלונגל, מהדורה בתרא".

אלבום מהודר

בספרייה שמור גם ארכיון קהילת פאס שבמרוקו.

תערוכה מיוחדת במינה מוצגת השנה בספרייה אגודת חסידי חב"ד בניו יורק. אוצרות יקרים ונדירים, שהיו שמורים עד כה במרתפי הספרייה, נחשפים בפעם הראשונה לעיני הציבור. בין הפריטים: כתיבי יד של התלמוד, שנכתבו על קלף לפני תקופת הדפוס; דפים מהתלמוד המודפס הראשון, שנדפס בספרד; כתב ידו של הרמ"ק, רבו של האריז"ל; שולחן ערוך של רבי עקיבא איגר, שעליו כתב את הגהותיו המפורסמות, ועל כל הגהה הוא חותם 'עקיבא'; ועוד ועוד.

את הספרייה מנהל זה שלוש שנים הרב **שלום ידובער לון**, הנחשב אחד המומחים הגדולים בעולם לספרות היהודית. הוא גם האוצר של התערוכות, ובשנים האחרונות עוסק בעיקר בעריכת ספרים. "בספרייה יש 250 אלף ספרים", הוא אומר. "זו ספרייה מחקר, והעוסקים במחקר יכולים לשבת באולמות הספרייה ולעיין בספרים. יש בה גם כתבי יד עתיקים ופריטים יקרי ערך, שאינם נגישים לציבור".

עשרים אלף ספרים נסרוקו

בשנים האחרונות השלימה הספרייה מפעל ענק, של סריקת עשרים אלף ספרים נדירים ביותר והעלאתם לרשת האינטרנט. "הדבר נעשה בשיתוף פעולה עם ארגון 'היברו-בוקס'. הספרים זמינים לציבור באתר הספרייה ובאתר 'היברו-בוקס', ויש גם מנוע חיפוש משוכלל, שמאפשר למצוא בקלות את המבוקש", מסביר הרב לון.

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

'לחיים' בסעודה

שאלה: האם צריך לברך על משקה אלכוהולי (ערק, וודקה, ליקר וכדומה) ששותים באמצע הסעודה?

תשובה: מים או שאר משקאות אין לברך עליהם בתוך הסעודה, גם אם שותים אותם כדי להשרות את המאכל שבמעיים, ואף אם שותים אותם כדי להרוות צמא (ואפילו אם היה האדם צמא לפני הסעודה, ונמנע מלשתות אז על קיבה ריקה), מפני שאי אפשר לאכילה בלא שתייה, ולכן המשקאות טפלים לסעודה וברכת 'המוציא פוטרם'.

ואפילו משקאות שאינם נשתים לרוויה, כגון בירה, קפה ותה, שרגילים לשתות בסיום הסעודה (גם אם שותים אותם באמצעה), נחשבים טפלים לסעודה ואין לברך עליהם.

אבל יין, אף כשבא להשרות את המאכל, מברכים עליו, כי מפני חשיבותו, שמקדשים ומבדילים עליו, קבעו

לו ברכה אף בתוך הסעודה (אבל אין לברך עליו ברכה אחרונה, מכיון שנפטר בברכת המזון).

לעניין משקאות אלכוהוליים: בסעודת שבת ויום טוב אין מברכים עליהם, מכיון שהם נפטרים על ידי הקידוש. אבל בימות החול, הדבר תלוי בכונתו של השותה:

אם שותה כדי לעורר תיאבון, או כדי להפסיק בין אכילת דג לבשר, וכן (לכל מטרה) במקומות שרגילים לשתות בתוך הסעודה - הרי הוא טפל לסעודה, ואין לברך עליו.

אם שותה כדי לשפר את העיכול, או כדי לומר 'לחיים' להרבות שמחה (במקום שאין רגילים לשתות בתוך הסעודה) - צריך לברך עליו.

אם מסופק מה כוונתו, וכן לפני עדות ספרד - עדיף לברך על מעט מהמשקה לפני הסעודה, ולכוון להוציא בברכה זו גם את השתייה שבסעודה.

מקורות: תשו"ע סי' קעד ונו"כ. סידור אדמו"ר הזקן 'סדר ברכת הנהנין' פ"ד ה"ז ו"ו. 'זאת הברכה' פרק ח, ו"ש.

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתמח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

שולחן שבת

לכל התורה בכרך אחד

שלוש שיחות לכל פרשה, מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש

להזמנות: טל' 1-718-6041020